

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.009.05.2023

Pan
Henryk Koszałka

Henryk Koszałka – Niepubliczny Zakład Opieki
Zdrowotnej Sanatorium Uzdrawiskowe AMER-POL
w Polańczyku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/073 – Wsparcie rozwoju turystyki ze środków Programu Przedsiębiorcza Polska Wschodnia -
Turystyka

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Henryk Koszałka – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sanatorium Uzdrowskie AMER-POL w Polańczyku (dalej: AMER-POL lub Sanatorium), ul. Zdrojowa 27, 38-610 Polańczyk.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Koszałka, właściciel firmy Henryk Koszałka – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sanatorium Uzdrowskie AMER-POL w Polańczyku.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja umowy pożyczki na wsparcie rozwoju turystyki Polski Wschodniej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016 – 2023 (I kwartał). Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dane i dokumenty z okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie związanym z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Jacek Wolan – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/102/2023 z 5 kwietnia 2023 r.

(akta kontroli str. 2-5)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez AMER-POL umowy pożyczki na wsparcie rozwoju turystyki Polski Wschodniej.

Uzasadnienie oceny ogólnej Realizowane przez Sanatorium przedsięwzięcie finansowane ze środków pożyczki zostało wykonane zgodnie z przepisami i wymogami wynikającymi z wniosku i umowy o pożyczkę. Zakładane we wniosku efekty zostały osiągnięte.

W sposób prawidłowy Przedsiębiorca rozliczył się z udzielonego wsparcia oraz osiągnął i utrzymał zakładane rezultaty realizacji umowy.

Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca nieprzedkładania Agencji Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A. w Mielcu, rozliczenia rocznego podatku (składanego do Urzędu Skarbowego), miała charakter formalny. Jej wystąpienie nie wpływało na termin zakończenia działań inwestycyjnych i nie skutkowało ograniczeniem lub koniecznością zwrotu części środków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR 1. Realizacja umowy pożyczki na wsparcie rozwoju turystyki Polski Wschodniej.

Opis stanu faktycznego

1.

W latach 2016-2023 (I kwartał) AMER-POL realizował jedną inwestycję w ramach Strategii inwestycyjnej Przedsiębiorca Polska Wschodnia – Turystyka³. Inwestycja obejmowała budowę dachu i poddasza budynku Sanatorium, a realizowana była w ramach zawartej przez AMER_POL umowy⁴ pożyczki nr 020/2019/TURII/1456 zawartej z Agencją Rozwoju Regionalnego „MARR” S.A. w Mielcu⁵.

Zgodnie z zawartą umową (oraz wnioskiem) wartość inwestycji obejmująca budowę poddasza i dachu wyceniona została na kwotę 800 tys. zł, w tym pożyczka wynosiła 500 tys. zł (co stanowiło 62,5% wartości tej inwestycji).

Na koniec maja 2023 r. inwestycja była kontynuowana⁶, w dobudowanym poddaszu wykonano 12 pokoi na wynajem, salę edukacyjną oraz trwałe prace wykończeniowe kawiarni dla gości ośrodka.

Na koniec pierwszego kwartału 2023 r. wartość inwestycji związanej z budową dachu i poddasza oraz wykończeniem dodatkowych pomieszczeń wynosiła 3 438 tys. zł (łącznie wydatki dotyczące budowy dachu i poddasza oraz wykończenia). Wszystkie prace związane z tą inwestycją były finansowane w kolejnych latach (po realizacji zadania finansowanego z pożyczki MARR) ze środków własnych Sanatorium.

Planowane oddanie inwestycji do użytku – 2024 r.

(akta kontroli str. 6-54)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Strategia.

⁴ Umowa z dnia 13 września 2019 r.

⁵ Dalej: MARR.

⁶ Ze środków pożyczki finansowano budowę dachu i poddasza, natomiast całość inwestycji obejmowała także wykończenie pomieszczeń na poddaszu.

2.

Zgodnie z wnioskiem i zawartą umową z MARR, przedmiotem inwestycji była budowa poddasza i dachu⁷. Główną przyczyną tego przedsięwzięcia było zalewanie pokoi na czwartym piętrze budynku podczas ulewnych deszczy (zwłaszcza w okresie wiosny i jesieni), co skutkowało wyłączeniem z użytkowania zalewanych pomieszczeń. We wniosku podano, że z powodu przeciekającego dachu, na czwartym piętrze budynku 18 pokoi było wyłączonych z użytkowania z uwagi na nieprzewidywalność pogody. Przedmiot inwestycji był zgodny z celami określonymi w Strategii. Według wniosku wsparcie miało dotyczyć zakwaterowania (55) i opieki zdrowotnej (86).

(akta kontroli str. 6-54)

3.

Wniosek o pożyczkę pożyczkobiorca złożył w dniu 30 sierpnia 2019 r. Wniosek był kompletny i zawierał wszystkie wymagane przez pośrednika finansowego (MARR) załączniki. W dniu 13 września 2019 r. (tj. 14 dni od dnia złożenia wniosku) AMER-POL zawarł umowę pożyczki z MARR.

(akta kontroli str. 7-54)

4.

Zarówno w umowie, jak i we wniosku określono, iż pożyczka wykorzystana zostanie na budowę dachu oraz nowego piętra (m.in. na zakup krokwi, łat, kontr-lat, blach, folii, rynien, okuć dachowych, pustaków, okien, drzwi, wełny mineralnej, regipsów, przewodów elektrycznych, tynki, oświetlenia). Całkowity koszt przedsięwzięcia określono w wysokości 800 tys. zł, w tym: pożyczka 500 tys. zł (tj. 62,5% wartości inwestycji), środki własne pożyczkobiorcy 300 tys. zł.

(akta kontroli str. 6-54)

5.

Zarówno umowa pożyczki, jak i wniosek o jej przyznanie nie określały harmonogramu przebiegu realizacji przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 7-59)

6.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin ustalono, że na budynku Sanatorium wybudowany został nowy dach wraz z poddaszem użytkowym (poprzedni płaski kryty papą zastąpiono nowym dwuspadowym dachem krytym blachodachówką). Budowa nowego dachu wraz z poddaszem została ukończona. Na jej bazie realizowana była inwestycja polegająca na oddaniu do użytku nowych 12 pomieszczeń (pokoje dwuosobowe wraz z łazienkami) dla kuracjuszy/turystów wraz salą edukacyjną, kawiarnią, magazynem na pościel oraz czterech pokoi na poddaszu dla pracowników sanatorium.

Zakres zrealizowanych zadań był zgodny z zakresem finansowania i przeznaczeniem pożyczki określonym we wniosku o udzielenie pożyczki jak i określonym w umowie.

Udzielona pożyczka została przeznaczona na przedsięwzięcie wpisujące się w branżę turystyczną.

(akta kontroli str. 7-54; 60-77)

7.

Na realizację inwestycji w ramach przyznanych środków z pożyczki udzielonej przez MARR, AMER-POL otrzymał pozwolenie na budowę w 2010 r.

⁷ Upřednio budynek posiadał płaski dach.

Wykonane roboty dotyczące budowy dachu i nowego piętra (poddasza) zostały odnotowane w dzienniku budowy⁸.

Na dzień zakończenia kontroli, inwestycja nie została oddana do użytku.

Jak podał właściciel Sanatorium: *inwestycja realizowana jest z bieżących zysków firmy, a jej planowany termin oddania do użytku to 2024 rok.*

(akta kontroli str. 60-88)

8.

AMER-POL rozliczył się (rozliczenie z dnia 22 grudnia 2019 r.⁹, przyjęte przez MARR w dniu 23 grudnia 2019 r.¹⁰) z udzielonej pożyczki i udokumentował wydatkowanie środków pochodzących zarówno z pożyczki, jak i udziału własnego w realizowanym zadaniu.

AMER-POL wraz z rozliczeniem pożyczki przekazał MARR kopie faktur dokumentujących poniesione wydatki oraz przedłożył oryginały tych faktur, celem ich opieczątowania informacją o współfinansowaniu wydatków z budżetu państwa. Rozliczone wydatki w ramach umowy pożyczki zostały poniesione po dniu otrzymania wsparcia.

Pożyczkobiorca złożył także oświadczenie: - o wykorzystaniu pożyczki zgodnie z celem określonym w umowie; - o nienakładaniu się finansowania; - o zobowiązaniu się do prowadzenia odpowiedniej dokumentacji związanej z pożyczką i inwestycją oraz do przechowywania jej przez 10 lat od dnia zawarcia umowy, z zastrzeżeniem możliwości przedłużenia tego terminu, pod warunkiem wcześniejszego pisemnego poinformowania o tym pożyczkobiorcy.

(akta kontroli str. 55-59; 138-145)

9.

AMER-POL przedłożył pożyczkodawcy informacje i dokumenty wynikające z zobowiązań zawartych w umowie pożyczki (m.in. cesję praw z polisy ubezpieczeniowej, oświadczenie o utworzonych miejscach pracy, akt notarialny o ustanowieniu hipoteki, oświadczenie o otrzymaniu pomocy publicznej).

Ustalono, że pożyczkobiorca nie przedkładał MARR rozliczenia rocznego podatku (składanego do Urzędu Skarbowego), do czego zobowiązany był umową pożyczki.

(akta kontroli str. 55-59; 92-108)

10.

Ustalono, że AMER-POL w 2020 r. korzystał z 6-cio miesięcznych „wakacji kredytowych”. W dniu 17 kwietnia 2020 r. zawarty został aneks nr 1 do umowy pożyczki, w którym MARR przyznał pożyczkobiorcy (na jego wniosek) wsparcie celowe w formie 6-cio miesięcznych „wakacji kredytowych” z wydłużeniem okresu spłaty (pożyczka udzielona na okres 66 miesięcy).

(akta kontroli str. 109-119)

11.

Zgodnie z postanowieniem §6 lit. h) umowy pożyczki, AMER-POL zobowiązany był do prowadzenia „odpowiedniej dokumentacji i ewidencji księgowej związanej z wykorzystaniem środków otrzymanych w ramach pożyczki”. AMER-POL prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową realizowanej inwestycji.

(akta kontroli str. 42-54; 120-124)

⁸ Realizacja w okresie od 2012 do 2022 r.

⁹ 90 dzień do otrzymania środków pożyczki.

¹⁰ 91 dzień od otrzymania środków pożyczki.

12.

W złożonym wniosku o pożyczkę, a także w umowie pożyczki nie określono wskaźników do osiągnięcia w wyniku uzyskanego wsparcia. We wniosku o pożyczkę wskazano planowane utworzenie trzech miejsc pracy w terminie do 24 miesięcy od zakończenia realizacji projektu. W umowie pożyczki nie zawarto obowiązku utworzenia nowych miejsc pracy lub zatrudnienia nowych pracowników przez AMER-POL. Dodatkowym efektem uzyskanego wsparcia określonym we wniosku, miała być poprawa jakości świadczonych usług oraz uniemożliwienie wykorzystanie na czwartym piętrze budynku 18 pokoi, które były wyłączone z użytkowania z powodu przeciekającego dachu.

AMER-POL wykorzystał pożyczkę zgodnie z celem, na który została udzielona. Wykonanie nowego dachu oraz dodatkowego piętra spowodowało, że wszystkie pokoje na czwartym piętrze były użytkowane, a po zakończeniu inwestycji i oddaniu do użytkowania nowego piętra zwiększy się oferta Sanatorium o kolejne 12 pokoi dla gości.

Wymiernym efektem realizacji zadania objętego wsparciem było zwiększenie liczby obsługiwanych gości w Sanatorium, gdzie w okresie 1 stycznia – 30 kwietnia 2019 r. (tj. przed udzieleniem wsparcia) odnotowano 1387 gości hotelowych, podczas gdy w tym samym okresie w 2023 r. odnotowano 1492 gości hotelowych, tj. wzrost o 105 osób (o 7,6%). Dodatkowym efektem był wzrost zatrudnienia w tym okresie o 3 osoby (etaty).

(akta kontroli str. 7-54; 60-77; 125-130)

13.

W §9 umowy podano zobowiązanie pożyczkobiorcy o poddaniu się kontroli. Do dnia 31 maja 2023 r. AMER-POL nie był objęty kontrolą realizacji inwestycji finansowanych ze środków pożyczki preferencyjnej na rozwój turystyka w ramach Projektu „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka”.

(akta kontroli str. 42-54; 125-126)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pożyczkobiorca nie przedkładał MARR rozliczenia rocznego podatku składanego do Urzędu Skarbowego. Zgodnie z treścią §6 lit. i) umowy pożyczki Pożyczkobiorca oświadczył, że zobowiązuje się w szczególności do: *dostarczania do Pożyczkodawcy, przez cały okres obowiązywania umowy pożyczki, po zakończeniu każdego roku podatkowego, rozliczenia rocznego podatku składanego do Urzędu Skarbowego.*

W złożonym oświadczeniu Dyrektor AMER-POL podał, że *zgodnie z wytycznymi MARR regularnie przesyłana była cesja polisy, która stanowi zabezpieczenie pożyczki. Mimo, że z umowy pożyczki wynikał wymóg przesyłania dokumentów rozliczeniowych MARR nigdy nie wzywała nas do uzupełnienia dokumentacji. Niedopełnienie przez nas obowiązku przedkładania dokumentacji rozliczeniowej było wynikiem przeoczenia a nie celowego działania.*

(akta kontroli str. 42-54; 102; 131-137)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust.1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie skutecznych działań w celu zapewnienia:

Wnioski

- 1) dostarczania do MARR rozliczenia rocznego podatku składanego do Urzędu Skarbowego po zakończeniu każdego roku podatkowego, przez cały okres obowiązywania umowy pożyczki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 26 czerwca 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Jacek Wolan
Główny specjalista k.p.

Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

/-/